

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Ing. Radovana Havelce a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyň: **a) M. A.**, a **b) S. A.**, obě zastoupeny advokátkou JUDr. Annou Doležalovou, MBA, sídlem Jablonského 604/7, Plzeň proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 10. 2013, č. j. OAM-221/ZA-ZA06-ZA04-2012 a ze dne 18. 10. 2013, č. j. OAM-328/ZA-K01-ZA04-2012, o kasační stížnosti žalobkyň a) a b) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 4. 2014, č. j. 32 Az 14/2013 - 70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyň JUDr. Anně Doležalové, MBA, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 5.560 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení žalobkyň nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně domáhají zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byly jako nedůvodné zamítnuty jejich žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 10. 2013, č. j. OAM-221/ZA-ZA06-ZA04-2012 ve vztahu k žalobkyni a) a ze dne 18. 10. 2013, č. j. OAM-328/ZA-K01-ZA04-2012 ve vztahu k žalobkyni b), kterými jim nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o azylu“).

Žalovaný ve svých rozhodnutích vycházel ze skutečnosti, že důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně a), která je ingušské národnosti a vyznává islám, je obava o její bezpečí v souvislosti s obviněním ze spolupráce s tzv. bojovníky, že se obává jednání kadyrovců, kteří ji unesli a znásilnili, a má rovněž obavy z reakce svých příbuzných na to, že se stala svobodnou matkou. V případě žalobkyně b) byla důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany obava žalobkyně a), tedy matky žalobkyně b), o dceřino bezpečí v souvislosti s potížením, které měla samotná žalobkyně a) ve své vlasti. Žalovaný však dospěl k závěru, že zde nejsou zákonné podmínky pro udělení azylu ani doplňkové ochrany. Žalobkyně a) nebyla ve své vlasti

nijak politicky činná ani organizovaná a nevyšlo ani najevo, že by se stala terčem zájmu státních orgánů ve své vlasti či jiných skupin, které by jimi byly podporovány. Za situace zjevného využití nelegálních prostředků vůči žalobkyni a) a zneužití jejího postavení k uspokojování sexuálních služeb ze strany příslušníků bezpečnostních složek Federální služby bezpečnosti se žalobkyně a) nepokusila vyhledat pomoc, byť měla možnost obrátit se se stížností na jejich postup na justiční orgány, kancelář veřejného ochránce práv či zastoupení mezinárodních nevládních organizací v Ruské federaci, jak se podává z Informace MZV ČR č. j. 102117/2012-LPTP ze dne 2. 7. 2012, doplněné dne 10. 8. 2012. Žalobkyně ostatně nevyhledala ani jakoukoliv jinou pomoc a konečně nevyužila ani institutu vnitřního přesídlení, aby své tvrzené potíže řešila.

Proti rozhodnutí žalovaného podaly obě žalobkyně samostatné žaloby vedené pod sp. zn. 32 Az 14/2013 a sp. zn. 32 Az 15/2013, spojené ke společnému řízení pod sp. zn. 32 Az 14/2013, které byly rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 4. 2014, č. j. 32 Az 14/2013 - 70 (dále jen „rozsudek“) zamítnuty. V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že neshledal žádná pochybení v průběhu správního řízení, které předcházelo vydání napadených rozhodnutí žalovaného; ten se v nich také vypořádal s veškerými žalobkyněmi uváděnými argumenty objektivně a na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, obě rozhodnutí byla vydána v souladu se zákonem. Krajský soud se ztotožnil s odůvodněním uvedeným v obou rozhodnutích žalovaného. U žalobkyně a) podle krajského soudu nebyly dány podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a) a § 12 písm. b) zákona o azylu. V tomto ohledu žalobkyně b), která je nezletilá, sdílí osud své matky, žalobkyně a), a žádný jiný důvod, pro který by bylo lze této žalobkyni b) podle § 12 azyl udělit, tvrzen nebyl. Soud shledal správným i závěr žalovaného o neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, neboť ten záleží na volné úvaze žalovaného a v daném případě meze správního uvážení, nahlížeje z pohledu respektování práva na spravedlivý proces, nebyly překročeny. Proto krajský soud neshledal nesprávným ani závěr žalovaného o neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu, když podmínky tzv. azylu za účelem sloučení rodiny u žalobkyň nebyly dány, není-li žádná z nich rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl azyl udělen. Konečně krajský soud posoudil jako správný i závěr žalovaného o nepřiznání doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu, neboť žalobkyně nesplňují podmínky, za kterých lze tuto poskytnout. I zde se krajský soud plně ztotožnil se závěry žalovaného.

Proti rozsudku krajského soudu podaly žalobkyně [dále jen „stěžovatelky“, nebo také „stěžovatelka a)“ a „stěžovatelka b)“] kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy pro tvrzenou nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto vadu mělo být rozhodnutí správního orgánu zrušeno, a konečně i pro nepřezkoumatelnost rozsudku spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů v rozhodnutí, popřípadě jiné vadě řízení před soudem, pokud mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatelky v kasační stížnosti namítaly, že žalovaný nezjistil stav věcí náležitě tak, aby o něm nebyly pochybnosti, čímž porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a nesprávně aplikoval i příslušná ustanovení zákona o azylu (§ 12, § 14 a § 14a). Stěžovatelka byla unesena a držena v sexuálním otroctví v zemi původu, bylo jí vyhrožováno smrtí, přičemž takové jednání příslušníků Federální bezpečnostní služby (dále také jen „FSB“) lze považovat za pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů. Jednání příslušníků FSB podle stěžovatelky a) splňuje i definiční znaky pronásledování kvůli pohlaví, popř. na základě příslušnosti k sociální skupině, neboť se dostala do situace, která vedla k početí nemanželského dítěte a svobodné matky v muslimském světě lze za specifickou sociální skupinu považovat.

pokračování

S ohledem na její postavení svobodné matky jí současně hrozí i pronásledování ze strany příbuzných. Jelikož se stěžovatelka a) stala obětí sexuálního vykořisťování v zemi svého původu, což na ní zanechalo i doživotní psychické následky, a je i bez finančních prostředků, splňuje především podmínky pro udělení humanitárního azylu. V případě návratu do země původu se totiž obává hrozby vážné újmy spočívající v nelidském či ponižujícím zacházení z více stran, především pronásledování ze strany FSB či sympatizujících kadyrovců. Zde má význam i ingušská národnost obou stěžovatelek, neboť osoby ingušské národnosti jsou u občanů Ruské federace považovány za podřadné, potenciálně nebezpečné a běžně musejí čelit diskriminaci. Na stěžovatelku a) se navíc pohlíží jako na osobu pomáhající terorismu, ačkoliv tomu tak ve skutečnosti není. Nastalá situace stěžovatelek pak nemůže být řešena ani jejich přestěhováním v rámci Ruské federace, neboť stěžovatelka a) je osobou bez dokladů a neunikla by tak pozornosti ruských státních orgánů. Stížní důvody pak plně dopadají i na postavení stěžovatelky b) jako osoby nezletilé.

Soud poté, co posoudil, že kasační stížnost je přípustná (§ 104 s. ř. s.), dospěl k závěru, že tato není přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelek. Neurčitý pojem „podstatného přesahu vlastních zájmů“, který zákon při vymezení podmínek přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany užívá, není sice zákonem definován, je však na tomto místě možno poukázat na jeho výklad, který již dříve provedl Nejvyšší správní soud zejména v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto rozhodnutí *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

Ve shora citovaném usnesení Nejvyššího správního soudu byly vymezeny i typové případy, které onu podmínku „podstatného přesahu vlastních zájmů“ stěžovatele, jak má na mysli § 104a s. ř. s. splňují. Jedná se o tyto případy:

- 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.
- 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcně

rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Z uvedeného je zjevné, že kasační stížnost stěžovatelek nesplňuje kritéria takto judikatorně Nejvyšším správním soudem vyloženého pojmu „podstatného přesahu vlastních zájmů“.

Stěžejní argumentace stěžovatelek v kasační stížnosti totiž směřuje k závěrům krajského soudu, v nichž se soud přiklonil k názoru, který zaujal žalovaný. Stěžovatelky namítaly, že krajský soud pouze odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu bez bližšího odůvodnění takového postupu a bez bližší právní argumentace, což činí napadený rozsudek nepřezkoumatelným. Stěžovatelky však v kasační stížnosti pouze opakovaly námitky, které uplatnily již v žalobách podaných proti rozhodnutím žalovaného. Neuvedly nic, co by svědčilo o tom, že tyto výtky mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru postavení stěžovatelek, resp. mimo jejich vlastní zájmy, jak právě ust. § 104a s. ř. s. předpokládá a jak bylo blíže vyloženo v dříve zmíněném usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Fakticky se tak stěžovatelky kasační stížností domáhaly přezkumu závěrů krajského soudu obsažených v napadeném rozsudku, avšak pouze v rámci svých vlastních zájmů, aniž by se měly při posuzování namítaných stížných důvodů řešit i právní otázky buď neřešené vůbec či řešené v judikatuře rozdílně, nebo aniž by z těchto stížných důvodů vyplynula potřeba tzv. judikaturního odklonu do výkladu, který je dosud ve věcech udělení azylu o právních otázkách, které zdůrazňovaly i stěžovatelky, přijíman či aniž by krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a jeho rozhodnutí by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelek. Krajský soud se v napadeném rozsudku jednotlivě vyjádřil ke všem bodům, o které stěžovatelky svoje žaloby opíraly, věcně, srozumitelně a přesvědčivě vypořádal vše, co v řízení bylo třeba v návaznosti na argumentaci stěžovatelek. Poukázal přitom na výsledky správního řízení a v něm shromážděné informace a důkazy, tyto podřadil pod jednotlivé, na posuzovaný případ dopadající hmotněprávní normy a v neposlední řadě neodhlédl ani od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, kterou také při svých úvahách vzal v potaz. Skutečnost, že krajský soud si osvojil správné právní názory žalovaného správního orgánu, a to zejména při úvahách o splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle §14a a § 14b zákona o azylu Nejvyšší správní soud také nepovažuje za pochybení krajského soudu, neboť takovou možnost připustil Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, dostupném na www.nssoud.cz. Na tomto místě je třeba opět zdůraznit, že důvody, pro které byla podána kasační stížnost, byly pouze opakováním téhož, co pojednal v napadeném rozsudku již krajský soud, a tyto důvody nebyly v kasační stížnosti jakkoliv dále upřesněny, doplněny či rozvedeny nad rámec předchozího právního posouzení krajským soudem a v řízení před žalovaným.

Za těchto okolností Nejvyššímu správnímu soud nezbylo než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelek, a proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s. a § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Jelikož stěžovatelkám byla pro řízení před krajským soudem ustanovena zástupkyně advokátka, podle § 35 odst. 8, věta čtvrtá s. ř. s., zastupuje takto ustanovená advokátka stěžovatelky i v řízení o kasační stížnosti; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát v souladu s ust. § 35 odst. 8, část věty první za středníkem s.ř.s. a § 120 s. ř. s. Výše odměny advokátky byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu,

pokračování

ve znění vyhlášky č. 390/2013 Sb., a to za 2 úkony právní služby spočívající v sepsání kasační stížnosti obou stěžovatelek (§ 12 odst. 4 citované vyhlášky) ze dne 23. 5. 2014 ve výši po 2.480 Kč; dále advokátce náleží náhrada hotových výdajů ve výši dvou režijních paušálů po 300 Kč [§ 8 odst. 1, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky]. Ustanovené advokátce se tedy přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 5.560 Kč. Tato částka bude jmenovaně vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení žalobkyň (stěžovatelek) nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. července 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu